

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Lenkey Zoltánné vezető főtanácsos által képviselt felperes neve (címe) felperesnek, a dr. Kiss P. Mária ügyvéd (jogi képviselő címe) által képviselt alperes neve (címe) alperes ellen számadási kötelezettség iránt indított perében a Fővárosi Bíróság 2007. március 21. napján meghozott 17.P.26.490/2005/23. számú ítélete ellen az alperes részéről 24. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

A le nem rótt 420.000 (négy százhuszezer) forint fellebbezési illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes a kereseti kérelmében előadta, hogy a 2000. április 19. napján kelt ajándékozási szerződéssel H.I. a leánya kiskorú H.Á. részére ajándékozta az (hrs1) alatt felvett (cím1) alatti ingatlant, amelyen a felépítmény ekkor 60 %-os készültségi fokban volt. Az ingatlan értéke 10 millió forint volt. Kiskorú H.Á. tulajdonában állt a (hrs2) alatt felvett, természetben a (cím2) szám alatti ingatlan, amelynek az elidegenítéséhez a gyámhivatal az alperes azaz a kiskorú gyermek törvényes képviselője által benyújtott kérelemre hozzájárult. Az ingatlan 7 millió forintos vételára gyámhatósági fenntartásos betétkönyvben való elhelyezésétől a gyámhivatal az alperes kérelmére eltekintett, mert a kérelem szerint a pénzösszeget az érdi ingatlan befejezésére kívánták fordítani. A jóváhagyást a gyámhivatal azzal a kötelezéssel adta ki, hogy a törvényes képviselő, a felhasználást folyamatosan számlákkal igazolja. Ennek teljesítésére a gyámhivatal ezt követően többször felhívta az alperest.

Az alperes és a kiskorú gyermek édesapja ezután el kívánták adni az (...) ingatlant, amelyhez a gyámhivatal nem járult hozzá, majd a kiskorú édesapjának volt tulajdonjog és haszonélvezeti jog, majd az anyának haszonélvezeti jog

megállapítása iránti kérelme ezen ingatlanra. Erre, és az ez irányú perekre tekintettel a gyámhivatal az eljárását felfüggesztette. Végezetül a kiskorú gyermek az (...) ingatlan tulajdonosa maradt. A gyámhivatal felhívta az alperest a 7 millió forint felhasználásának igazolására, mert a benyújtott számlák nem, illetve csak részben vannak a kiskorú gyermek nevén és korábbiak, mint ahogyan a felhasználást a gyámhatóság engedélyezte, továbbá a kiskorú apja nyilatkozata szerint az apa pénzt az építkezésre nem vett át az alperestől. A gyámhivatal idézésére az alperes nem jelent meg és a pénzösszeget sem helyezte el - ez irányú felhívás ellenére sem - gyámhatósági fenntartásos betétben. A felperes keresetében kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest, hogy a kiskorú H.Á. megillető 7 millió forintot helyezze el a gyermek nevére nyitandó gyámhatósági fenntartásos betétkönyvben, vagy a pénzzel számoljon el.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Előadta, hogy valóban vállalta, hogy számlák alapján fog elszámolni a kiskorú gyermeke pénzével a gyámhivatal felé. A kiskorú édesapja azonban a számlák egy részét a saját nevére állíttatta ki és az építkezésen olyan kőművest, gáz- vízszelőt, ácsot, villanszerelő fogadott fel, akiknek díját az alperes kifizette ugyan de ezek a személyek nem voltak számlaképesek, így számlát nem kapott tőlük. Az átvételi elismervények, egyéb számlák volt férjénél, azaz a kiskorú édesapjánál vannak, a pénzt az építkezésre fordította ugyan, de az iratokat és az ingatlant volt férje tartja birtokban. Előadta, hogy kb. 4,5 millió összegről rendelkezik számlákkal és ezek között van, amely csak az édesapa nevére szól és van a jóváhagyás előtti időpontról származó számla is. Ténylegesen az ügyben az történt, hogy a kiskorú édesapjának elfogyott a pénze az építkezés során, ezért találták ki közösen azt a megoldást az alperessel, hogy a kiskorú eladott ingatlanából befolyt pénzből fejezik be az építkezést, s ezért került sor az (...) ingatlan ajándékozására is. Ezt követően közösen szerettek volna az (...) ingatlanba beköltözni, azonban kapcsolatuk megromlott. Az ingatlannak változatlanul 1/1 arányú tulajdonosa a kiskorú gyermek, haszonélvezet az ingatlanon nem áll fenn és az apa ráépítési pert nem indított. A 7 millió forint a gyermek (...) ingatlanára beruházásra került, az érdekei a fentieknek megfelelően tehát nem sérültek. Előadta, hogy csak 3,5 millió forint állt rendelkezésre a gyermek ingatlana eladásából, de volt az alperesnek összesen 7 millió forintja, amit be tudott ruházni az (...) ingatlanra.

Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 7 millió forintot azzal, hogy a teljesítés módja a felperes a bank fiókja ((cím3) által kezelt (.....) gyűjtőszámlája. Megállapította, hogy az alperes személyes költségmentessége folytán le nem rótt 630.000 forint eljárási illetéket a Magyar Állam viseli.

Ítéletét azzal indokolta, hogy a kiskorú gyermek az alperesi anya nevelésébe és gondozásába került, azaz a gyermek felett a szülői felügyeletet az alperes gyakorolja. Nem volt vitás a perben, hogy a kiskorú gyermek tulajdonában álló lakásingatlan elidegenítésre került 7 millió forintos vételárért, és az sem volt vitás, hogy a vételárnak 3,5 millió forint vételár része a kiskorú gyermeket készpénzben megillette az adásvételi szerződéskor és az alperes vállalta, hogy a fennmaradó 3,5

millió forintot megfizeti a kiskorú részére. Mindezek alapján az alperes 7 millió forintos elszámolási kötelezettséggel tartozott a felperes felé a kiskorú gyermek vagyona körében. Nem volt vitás az sem, hogy a felperes engedélyezte, hogy a 7 millió forint a kiskorú gyermek tulajdonában álló félbe maradt (...) építkezés befejezésére fordítódjon, ez azonban nem mentesíti az anyát azon kötelezettség alól, hogy számlával igazolnia kell az építkezés folyamatát. Ebben a körben teljes körűen az alperest terhelte számlával igazoltan annak bizonyítása, hogy a gyermeket megillető pénzt az építkezés költségeinek finanszírozására fordította, azaz bizonyítania kellett, hogy kiskorú gyermek vagyona az építkezésbe bekerült. Az alperes által becsatolt számlák egy része az ajándékozási szerződés előtti időszakra vonatkozott, a számlákon, pedig vagy kizárólag a kiskorú gyermek apja került feltüntetésre, vagy az apa és a kiskorú gyermek együtt. Az eljárás során tanúként meghallgatott apa előadta, hogy az építkezésen összességében egy munkát fizetett ki az alperes, de arra az alperes sem tudott nyilatkozni, hogy ez milyen összegű volt. A bíróság ezért ennek elszámolását bizonyítottság hiányában mellőzte. Az alperes egyetlen számlát nem tudott becsatolni, melyen kizárólag a kiskorú gyermek szerepelt volna. Megállapította, hogy nincs jelentősége a perben annak, hogy az építkezésen a munkálatok elvégzésére ki adott megbízást, illetve azokat a munkálatokat ki fizette ki, mert a gyermek vagyonának kellő gondossággal történő kezelése feltételezi azt, hogy amennyiben az alperes az építkezést valóban lebonyolító apának adta át a pénzt az építkezés finanszírozására, akkor ezt átvételi elismervény fejében adja. Az alperes az ügyben arra hivatkozott, hogy ezt elismervény nélkül tette meg, ezáltal viszont az alperes nem járt el kellő gondossággal a gyermek vagyonának kezelése körében. Nem tulajdonított a bíróság jelentőséget annak az alperesi előadásnak, amely szerint ebben az időszakban a kiskorú gyermek apjával tervezték, hogy az életközösségüket helyreállítják, mert függetlenül attól, hogy az apa és az alperes között létrejött -e élettársi kapcsolat vagy együttélés, az anya, mint a kiskorú gyermek törvényes képviselője egyedül tartozott elszámolási kötelezettséggel a felperes felé, amelynek nem tett eleget. Az alperes a peres eljárás során sem tudott számlákat, megbízási szerződéseket, igazolásokat felmutatni, amelyeken a kiskorú neve szerepelne. Az egyetlen számlán, amelyen szerepel a kiskorú neve, azon is kizárólag átvevőként van rajta, amely nem igazolja a pénz átadását, azt, hogy a kiskorú vagyonából került volna az kifizetésre. Az elsőfokú bíróság ezért a felperes keresetét megalapozottnak találta. Az alperes tanúmeghallgatásra irányuló bizonyítási indítványát mellőzte, mert az alperesnek azt kellett volna bizonyítani, hogy a gyermeket illető vagyont az építkezésre fordította, a meghallgatni kért tanú viszont csak arra tudott volna nyilatkozni, hogy az alperes pénzt vitt az építkezésre. A pernyertes felperesnek perköltség iránti igénye nem volt, ezért e vonatkozásban a határozathozatalt az elsőfokú bíróság mellőzte, míg az alperes személyes költségmentessége folytán a le nem rótt eljárási és a bírósági meghagyás elleni ellentmondás illetékét az állam viseli.

Az ítélet ellen az alperes fellebbezett.

Kérte, hogy a másodfokú bíróság az első fokú bíróság ítéletét változtassa meg és ítéletében állapítsa meg, hogy alperes 5.575.607 forint erejéig elszámolási kötelezettségének felperes vonatkozásában eleget tett és csak a különbözet, azaz 1.424.393 forint összeg vonatkozásában kötelezze az alperest az összeg felperes által kezelt gyűjtőszámlán történő elhelyezésére.

Fellebbezését azzal indokolta, hogy a szerződések megkötésekor az alperes és a kiskorú gyermek édesapja élettársakként újra együtt éltek és az (...) építkezést azért akarták befejezni, hogy odaköltözzenek. Téves az elsőfokú bíróság álláspontja abban a tekintetben, hogy a 2000. április 19. és július 18. közötti számlákat, amelyeken az apa és a kiskorú gyermek neve együtt szerepel nem tartotta az elszámolásra alkalmasnak. A két név feltüntetésének csak az az oka, hogy az építési engedélyen az apa neve szerepelt és az, hogy ennek különösebb jelentőséget nem tulajdonítottak, nem gondoltak a későbbi elszámolási per lehetőségére. Az építési engedélyen a kiskorú csak 2000. július 20-án került feltüntetésre. Az alperes a számlák alakítását nem ismerte, az építkezés ügyeit, a beszerzéseket kizárólag a kiskorú apja intézte. A tőle kapott számlákkal kívánt az alperes elszámolni a felperes felé. Kérte ezért, hogy a bíróság fogadja el a 2000. június 5-től 2000. július 28-ig keletkezett, összesen 4.575.607 forint összegű számlákat. Előadta továbbá, hogy az alperes a kiskorú édesapjától való különköltözése után B.L. budapesti lakos közvetítésével kétszer 500.000 forintot küldött ki az építkezésre, a kiskorú édesapja részére az építkezés céljára. Kérte ezért meghallgatni tanúként B.L.-t, akinek a meghallgatását az elsőfokú bíróság mellőzte. Előadta, hogy az alperes és a kiskorú gyermek édesapja kapcsolata megromlott, ezért merült fel ezt követően, hogy az ingatlant értékesítsék, majd ezt követően került sor arra, hogy a kiskorú édesapja ajándék visszakövetelése iránti pert indított meg. Ennek sikertelensége után kért a kiskorú édesapja gyámhatósági intézkedést azzal, hogy az építési munkálatok költségét ő fedezte. Ezzel azonban ellentétes az a tény, hogy a közös értékesítésről létrejött megállapodásban a kiskorú édesapja elfogadta hogy a vételár 2/3 a kiskorúé legyen, az 1/3-ból vásárolandó ingatlanra, pedig a kiskorú holtig tartó haszonélvezeti joga kerüljön. Téves az a jogértelmezés az elsőfokú bíróság részéről, hogy csak a kiskorú nevére szóló számla alkalmas az elszámolási kötelezettség teljesítésére. A számlákat azok formai hibái miatt nem tartotta megfelelőnek az elsőfokú bíróság és nem értékelte kellőképp, az alperes és volt férje között az ekkor még jó, majd megromlott kapcsolatból adódó ellentmondásokat. Az ingatlan jelenleg is a kiskorú tulajdonában áll, ráépítésre vonatkozó keresetet az apa nem indított. Az alperes, pedig változatlanul neveli, gondozza kiskorú gyermekét.

A felperes az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte.

Az alperes fellebbezése az alábbiak szerint nem megalapozott.

Az elsőfokú bíróság a tényállást az ügy elbírálásához szükséges mértékben feltárta, azt a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján azok okszerű, logikai ellentmondásoktól mentes mérlegelésével helyesen állapította meg és helyes az

arra alapított ítéleti döntése is, annak ténybeli és jogi indokaival a Fővárosi Ítéltábla egyetért. A fellebbezésben foglaltakra való tekintettel az alábbiakat emeli ki:

Az alperesnek a felperes felé fennálló elszámolási kötelezettségére a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX.10.) Korm. rendelet illetve annak 158. §-ának (7) bekezdésének a) pontja, valamint a (8) és (9) bekezdése az irányadó. Ennek megfelelően a számadás alapja a kifizetéseket igazoló bizonylat. Az eljárás során az alperesnek azt kellett volna bizonyítania, hogy a felhasználásra engedélyezett 7 millió forintot az építkezés költségeire fordította.

Ez a kötelezettség kizárólag az alperest terhelte, aki a gyermek törvényes képviselője volt, és aki a pénzt - kifejezett számadási kötelezettsége mellett - a kiskorú nevében átvette. Az alperesnek tehát nem csupán, hogy gondolnia kellett egy esetleges elszámolási perre, hanem tudnia kellett, hogy elszámolási kötelezettsége áll fenn a felperes felé, és ha ennek nem tud eleget tenni, a pénzt vissza kell fizetnie a gyámhatósági fenntartásos betétbe. Kötelezettségének azonban az alperes többszöri felperesi felhívás ellenére nem tett eleget. A rendelkezésre álló számlák, amelyeket egyébként a kiskorú gyermek apja csatolt az iratokhoz, túlnyomórészt 2000. június 7-e előttiak, így azok eleve semmilyen módon nem vehetőek figyelembe, tekintettel arra, hogy az iratokhoz becsatolt adásvételi szerződések szerint a kiskorút megillető vételár csak 2000. június 7. napján került kifizetésre. Ezt megelőzően tehát a kiskorú pénze nem állt rendelkezésre. Az ekkor már rendelkezésre álló pénzösszeget azonban csak 2000. július 14-től volt jogosult az alperes az építkezésre felhasználni. Az ezt megelőző számlák tehát továbbra sem alkalmasak az elszámolásra. A fennmaradó, összesen 102.078 forint értékű 5 db számla pedig azért nem elfogadható mert két névre a kiskorú gyermek és az apja nevére van kiállítva, csakúgy mint egyébként valamennyi korábbi is.

Amennyiben valóban felhasználásra került a kiskorú gyermek pénze vagy annak egy része, semmi akadálya nem lett volna annak, hogy az ő nevére kiállított kifizetési bizonylatokat kérjenek. Az, hogy ki szerepelt az építési engedélyen, teljesen közömbös ebből a szempontból, ettől függetlenül lehetett volna a kiskorú nevére kiállított számlákat kérni. A számadási kötelezettség szempontjából viszont az a lényeges, hogy egyértelműen bizonyítható legyen, hogy a pénzösszeget a kiskorú részéről fordították az építkezésre. Ennek a lényeges szempontnak a két névre szóló számla nem felel meg, mivel azok alapján nem állapítható meg, hogy az ellenértéket melyik személy fizette ki. Nyilvánvaló, hogy egyéb számlák és bizonylatok hiányában sem állapítható meg az, hogy a beruházás milyen pénzből folytatódott. A kiskorú gyermek édesapja volt az, aki az építkezést vezette, illetve akinek a neve a számlákon szerepel, így ezen számlák alapján, azaz a két nevet feltüntető számlák alapján is bármikor felléphet akár tulajdoni, akár egyéb igénnyel a kiskorúval szemben. Annak a körülménynek, hogy ez ideig még nem lépett fel, nincs jelentősége, tekintettel arra, hogy ez a lehetősége változatlanul fenn áll.

Az eljárás során a kiskorú édesapja tanúként meghallgatásra került, aki tagadta, hogy az alperes a pénzt az építkezésre fordította volna.

Az ügy elbírálása szempontjából közömbös, hogy milyen volt a viszonya az alperesnek és a kiskorú gyermek apjának, illetve az is, hogy mi volt a céljuk az építkezéssel, mivel a pénz felhasználását kérelme alapján számadási kötelezettség mellett az alperes részére engedélyezték. Ha a pénzt valóban át is adta a kiskorú édesapja részére, akkor az alperesnek kellett volna az apát azzal elszámoltatnia. Ha ez nem jár eredménnyel az alperes fellebbezhet az apával szemben, de ettől függetlenül a felperes felé az elszámolási kötelezettsége fennáll. A fentieknek megfelelően még, ha a tanúként megjelölt B.L. mindenben alátámasztotta volna az alperes által elmondottakat ez sem eredményezhetett volna más döntést az ügyben, mert ezen túlmenően azt is bizonyítani kellett volna az alperesnek, hogy a kiskorú apja a pénzt nem csupán átvette, hanem azt valóban az építkezésre is fordította. Erre a tanú nyilvánvalóan nem tudott volna vallomást tenni, alperesi előadás szerint sem, ezért nem tévedett az elsőfokú bíróság akkor, amikor a tanú meghallgatását mellőzte.

Az eladott lakás, amelyből a vételár befolyt, illetve amelyből annak be kellett volna folynia a kiskorú gyermek kizárólagos tulajdonát képezte, csakúgy mint az (...) ingatlan. Nincs jelentősége ezért annak sem, hogy az alperes és a kiskorú gyermek édesapja hogyan szerették volna a gyermek ingatlanát értékesíteni, amelyhez a gyámhivatal egyébként sem járult hozzá, mivel az nyilvánvalóan nem képviselte a kiskorú gyermek érdekeit.

Tény, hogy nem csupán a gyermek nevére kiállított számla, hanem egyéb, a nevére kiállított elszámolási bizonylat is alkalmas lett volna az elszámolásra, de ilyen sem állt rendelkezésre. Ebben a vonatkozásban sem volt téves az elsőfokú bíróság jogértelmezése, hiszen - mint helytállóan fejtette ki ítélete indokolásában - , az alperes számlákat, megbízási szerződéseket, igazolásokat nem tudott felmutatni. Az elsőfokú bíróság és az Ítéltábla a fentiekben kifejtett indokok alapján az arra való alkalmatlanságuk miatt nem fogadta el elszámolásként az alperes által hivatkozott számlákat, nem pedig valamiféle formai okra való hivatkozással.

A Fővárosi Ítéltábla a fentieknek megfelelően az elsőfokú bíróság megalapozott ítéletét, helyes indokai alapján a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A Pp. 239. §-a szerint megfelelően alkalmazandó Pp. 78. § -ának (2) bekezdése alapján a pernyertes felperes perköltségei tárgyában való határozathozatalt mellőzte. Az eredménytelenül fellebbező alperes személyes költségmentessége folytán a 6/1986. (VI.26.) IM számú rendelet 14. §-a alapján a le nem rótt fellebbezési illetéket az állam viseli.

Budapest, 2007. november 8.

Fermanné dr. Polák Zita s.k.
a tanács elnöke

Dr. Puskás Péter s.k.
előadó bíró

Dr. Baloginé dr. Faiszt Judit s.k.
bíró

kiadmány hiteléül: